

KA ELELE HAWAII.

Buke 8.

HONOLULU, OAHU, DEKE. 28, 1853.

Pepa 22.

HE KANIKAU ALOHA NO E. H. ROGERS.

Aloha nui oe E. H. Lokeke,
Ka mea i hele aku la i kahi ike ole ia,
Ike aku la oe ia Paredaiso,
A me ko laila puai ali,
He u, a he aloha ia oe,
Ka pua rose maikai,
I ulu maikai ma na kihapai,
Ua alai ia'ku la oe,
E ke aumiki a me ke auka,
Pae aku la oe i ka Pua,
Ahu iho la ka hoka ia makou,
A Kohala, hoi ka hana i ka poli o ka ma-
kua,
Hookahi waiwai o ke aloha.
Aloha mauna Kaula, i ka paina e ka ma-
kani.
A me Nuuanu i kua kualau,
Aloha Makapuu i ke kaha ai ole,
A me Malei ka wahine nana uhu,
Aloha na ale huluhua o Pailolo,
Kahi au i hele ai,
Aloha ka pohu makani ole o Kaholo,
Holo aku la oe he mea wawae,
Nee iho la makou he oopa,
E ko ka Hale Paipalapala e,
E kanikau kakou no E. H. Lokeke,
Ko kakou makua aloha,
I hele aku nei i ke ala hiki ole ke au'ku,
Ua hele aku oia e noho pu me ko kakou
Haku,
Ike aku la oia ia Ieruselema hou,
A me kona manu pa nani he gula,
He u, a he aloha ia oe e Lokeke,
Ka mea i hele aku la i ke ala maaweiki a
ke aloha,
Ke ala pua ole i ka omau ia,
Hele aku la oe i ke kino wailua,
Aloha ka Waihoa e alo nei i ka makani,
A me Leahi i ka ehu a ke kai,
Aloha ka ua pua pili o Lele,
A me ka la wela o Lahaialuna,
O kou wahi au e noho ai,
Aloha Koolau i ka pali haunili,
A me ka pua ala i ka hala,
He dia aloha oe, a me ka Ipeta oluolu,
Ke ai la oe i ka ai o Piiakamauna,
A ke iuu la oe i ka wai o Kulanihakai,
Hele aku la oe i ka huakai hoi ole mai,
Hookahi mea hoi mai o ko aloha,
I aloha ae au i kahi manu alapai o Kai-
ona,
Nana i lawe mai i kou aloha,
Hikilele au i ka pupu leo nui o ka nahele,
Ua kuh i au o oe ia, aole ka!
Ua kiia mai la oe e na anela,
E hele e noho pu me Iesu Kristo,
He nui ke aloha o kau wahine,
A me kau mau keiki,
A me na keiki au ma ka Hale Paipala-
pala.

Pau kou kuhikuhi ana mai ia makou i na
mea hana,
Ke noho pu la oe me ko ka lani,
He u, a he aloha ia oe la-e,

John L. KAPAHU.

Kawaiahae, Dekemaba 13, 1853.

BAKA.

He mea ona ka baka. Ina e puii ke ka-
naka i ka baka, o ka hina koke no ia ilalo; ina
he ahi kahi hina ai, pau loa ke kino i ke ahi.
Ina he pohaku kahi i hina ai, waawaa ka lae
i ka pohaku. Ina malama ole kekahi i ke ahi
baka, wela ka hale, pau loa ka waiwai ololo,
a pau na mea i ke ahi baka. Ina he keiki ua
hiamoe, make no, aole e ola.

Eia ka mea e ona ai; o ka moni ana o ke
kanaka i ka uwahi o ka baka iloko, a hoca
mai na ka puka ihu o ke kanaka.

O ka ono, oia kekahi mea e ona ai o ka
baka. Ua like ka ono o ka baka, me ka ono
o ka wai, a me ka ono o ka ia. Ina e haehae
a he baka ona, alaila haule koloko iwaho, ka-
huli kaonohi, lelehu na baka, lalau ka olelo.

Eia kekahi ano ino o ka baka; o ka hakaka
pineline me ka wahine i ka baka; o ka lua o
mahnoi i kau hale.

Eia kekahi ano ino o ka baka; o ka pela-
pela o ka hale, o ka wela o ka lima i ke ahi,
o pukapuka o ke kapa i ke ahi.

Eia kekahi ano ino o ka baka, o ka ai ana
a maona, o ke puii mai la no ia o ke kanaka
imua o ka poe puii ole, komo ka uwahi iloko
o ka puka ihu o ke kanaka puii baka ole, mai
nalulu ka lae.

Manua ua ike au i ko'u kupuna wahine,
ia Kauhikohilani, a me Kihapu, a me Kapahu
o na mea ia au i ike maka ai. No ka ona
ana i ka baka, pau ka aoao akau, mai luna
a hala loa ilalo o Kauhikohilani; pau ke poo o
Kihapu a hiki i ka umauma; he hale ko Ka-
pahu, pau ka waiwai o Keeumoku, oia ko'u
mea i ike maka ana no ka baka.

Oia ka mea e pono ai i na kahuna pule ke
ao aku, a ke papa aku, e like me ka make o
ke kino, he oiaio loa ka make o ka uhane.
Nolaila he pono loa ke hai aku i ke ola o ke
Akua i ka poe hewa. Na S. WAIMALU.

MANAO PAIPAI I NA EKALESIA MA HAWAII NEI.

Aloha oukou e na hoahanau ekalesia a pau
ma ko Hawaii pae aina. Ua kokeke pau keia
makahiki. He makahiki ano e keia. Ua
lana loa ka manao i na malama mua o keia
makahiki. No ka mea, ua hoomaka oukou
e malama i ko oukou poe kahuna pule, a ua
hoomaka oluolu hoi oukou e kokua mamuli o
kekahi mau misionari, i hala'ku ma na aina
pegana. He mau hana maikai keia no ko
Iesu poe kanaka; no ka poe i makemake e

hiki mai kona aupuni. Aka, iwaenakonu o
ka makahiki, ua hiki mai kekahi mai ahulau,
a nui ka poe paahana, ua pau i ka make.
Nui ka poe i kokua i ka hanai kumu; a i
kokua hoi i ka pule mahina hou, ma na eka-
lesia ma Oahu nei, ua pau i ka make. He
hapa paha ka popilikia ma na mokupuni e
ae, aka, ma Oahu nei ka pilikia nui, no ka
nui loa o na hoahanau i pau i ka make. Aole
nae pono i na hoahanau i koe, ke noho ka-
nalua no keia mau oihana, o ka hanai kahuna
pule, a me ke kokua mamuli o na misionari
ma na aina e. No ka mea, ua maopopo, e
hiki mai ana ko Iesu aupuni, a e moni auanei
ia i na aupuni e ae a pau loa. Pomaikai hoi
ka poe mea kuleana iloko o keia aupuni.

Eia kekahi manao. Ua mahulua ka hana
no na hoahanau i koe. Aole pono ke hoi
ihope, aole loa. E hapa ihe kakou, me ka
manao ikaika, kanalua ole; alaila lokomaikai
ke Akua ia kakou. E hoolilo kakou i ko ka-
kou kokua ana, i hoailona o ko kakou aloha.
O ka mea e aloha nui ana i kona kahuna pule,
e kokua nui ia ia; a o ka mea i aloha nui i
na uhane o ko na aina e, e kokua nui malaila.

Pono i kela ekalesia keia ekalesia na Ha-
waii nei, ke hanai i ko lakou kahuna pule.
Ina he manao aloha pela, e hiki no. Ua pa-
laka loa kekahi poe ma keia hana, aole o lakou
manao, aole nae makemake e haawi i ko la-
kou kumu haole, i ka mea e pono ai kona
noho ana me lakou. E malama lakou i na lio,
a me na hoki, a me na bipi kano, no ka mea,
he hapa ka lakou hana ke waiho wale ia lakou,
i ka ai ole. O na paahana e ae a pau, ua
loaa ia lakou ka uku no ka lakou hana ana;
i ole, e haalele koke lakou i ka hana. Ina e
haalele na kahuna pule a pau i ka lakou oi-
hana, a huli i na hana no he kino wale no, e
loaa paha i ke ola o ke kino; aka, aole lakou
e makaukau e hai aku i ka olelo a ke Akua,
ke lilo loa i ka hana no ke kino i na la eono.
No ka mea, ua luh i ke kino; a na wiwi hoi
na manao. Ke malama nei na haole i ko la-
kou kahuna pule; ua haawi lakou ia ia i elua
tausani dala i ka makahiki; nolaila, e hiki ia
ia ke hoolimalima i na ohua e hana i ko ke
kino; a ua kaawale oia e hoomakaukau i ai
no ko lakou poe uhane.

Ma ka Elele 21, ua ike kakou i na tausani
dala e lilo ana i ka Moi, a me kona poe Ku-
hina; a me na Kizaina, a me na luna kiai, a
me na luna hookolokolo ma keia pae aina.
Aka, auhea kekahi oihana, ka i oi aku kona
maikai i ko ke kahuna pule? Aole hemahema
anei keia aupuni, ke haalele na kahuna pule
a pau i ka lakou oihana? Hemahema loa! E
ike koke na'lii, a me na haole, na kamaaina,
a me na malihini, na hoahanau, a me ka poe
hoomaloka, ua popilikia loa. No ka mea, e
hiki keke mai ka haunaele, a me na hana ino
he nui wale. O ka malama pono i na kahu-